

Dosarul nr. 2ra-1048/20

Prima instanță: Judecătoria XXXXXXX, sediul central (jud.: I. Chiroșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secieru, V. Mihaila, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

26 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vasile Maxim,
reprezentat de avocatul Igor Cecan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena
Buga împotriva lui Vasile Maxim și Lidiei Carauș cu privire la evacuarea din imobil
și,

cererea reconvențională depusă de către Vasile Maxim împotriva Elenei Buga,
intervenient accesoriu notarul public Taisia Culava cu privire la declararea nulității
contractului de donație, cu repunerea părților în poziția inițială,

împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis
apelul declarat de către Elena Buga și s-a casat hotărârea din 06 iunie 2019 a
Judecătoriei XXXXXXX, sediul central, fiind pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 16 octombrie 2014, Elena Buga a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vasile Maxim cu privire la evacuarea din imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că verișoara sa Liubovi Maxim în
timpul vieții a deținut în proprietate o casă de locuit cu nr. cadastral xxxxxxxx.xxx.xx,
situată în r-nul XXXXXXX, s. XXXXXX, str. XXXXXXX xx. Prin contractul nr. xxxx din xx
octombrie xxxx, aceasta i-a donat ei casa de locuit cu terenul aferent. Contractul a fost
înregistrat la OCT XXXXXXX la 05 noiembrie 2xxx și din această dată a devenit
proprietarul imobilului dat.

Elena Buga a menționat că motivul înaintării acțiunii constă în faptul că pârâtul,
soțul defunctei Liubovi Maxim, locuiește în casa ce-i aparține cu drept de proprietate.
Ea fiind persoană de bună-credință i-a permis să locuiască în casa sa, însă este răsplătită
cu certuri și pârâtul dorește fără permisiunea ei, să construiască o anexă.

Reclamanta a solicitat evacuarea lui Vasile Maxim din casa de locuit cu nr.
cadastral xxxxxxxx.xxx.01, situată în r-nul XXXXXXX, s. XXXXXX, str. XXXXXXX xx, fără
acordarea unui alt spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, Elena Buga a depus cerere de completare a acțiunii,
indicând ca copârât pe Lidia Carauș și solicitând suplimentar încasarea cheltuielilor de

judecată în sumă de 1 500 de lei și a taxei de stat în sumă de 200 de lei.

Ulterior, la 26 martie 2015, Vasile Maxim a depus cerere reconvențională împotriva Elenei Buga, solicitând declararea nulității contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie xxxx, cu repunerea părților în poziția inițială.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Liubovi Maxim din xx xxxxx xxxx și au locuit împreună cu părinții ei, iar după decesul părinților, proprietatea asupra casei de locuit cu nr. cadastral xxxxxxxx.xxx.01, situată în r-nul Xxxxxxx, s. Xxxxxx, str. Xxxxxxx xx a trecut în proprietatea lui Liubovi Maxim, unde ei au continuat să locuiască până la decesul acesteia la xx xxxxx xxxx. După decesul lui Liubovi Maxim și până în prezent locuiește în același imobil, iar din august 20xx cu el concubinează Lidia Carauș, căsătoria nu a fost înregistrată, doar sau cununat în biserică.

Vasile Maxim a relatat că în iunie 2014, mama Elenei Buga, care este și nașa de cununie a lui și a Lidiei Carauș, i-a propus să cumpere casa de locuit menționată în suma de 25000 euro. Anume în acel moment a aflat despre existența contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie xxxx, încheiat între Liubovi Maxim și Buga Elena.

Reclamantul a mai specificat că Liubovi Maxim a fost xxxx xxxxxx din xxxxx și nu a fost angajată în câmpul muncii. În 2007 situația s-a xxxx și a fost xxxxxx inițial în spitalul xxxxxxxxxxxx Chișinău, iar la 25 iulie xxxx a fost xxxxxx în secția Xxxxxxx generală a Xxxxxxx Xxxxxxx Xxxxxxx cu suspiciune la xxxx în xxxx. La xx august xxxx a fost xxxxxx cu xxxxxxx xxxxxx xxxx-xxxxx xxxxx cu afectarea xxxxx xxxxx și xxxxxx xx-xx xxxxx, xxxxxx xxxxxx de xxxxxx. S-a recomandat xxxxxxx și xxxxx la xxxxx.

Mai mult, Vasile Maxim a notat că starea de xxxx a soției se xxxxxxx, iar la xx septembrie xxxx a fost adusă de xxxxx și xxxxxx în xxxx xxxx a Xxxxxxx Xxxxxxx, cu xxxxxx xxxxx în xxxxx xxxxxxx, xxxx xxxxx, xxxxx xxxxx xxxxx, xxxx x. I s-a xxxxxx o xxxx de xxxxxx: xxxx xxxxx, xxxxx xx0, xxxxxxxx 60, xxxxxxx, xxxxxxx xxxxxxx. Xxxxxx a fost xxxxx xxxx xxxxx, efectul xxxxxx - fără xxxxxx. La xx octombrie xxxx a fost xxxxxx cu xxxxx de xxxxxxx xxxxxx. Era xxxxxx la xxx, i se xxxxxx xxxxx xxxxx, avea nevoie de xxxxx xxxxx din partea altei persoane. Cel mai mult cu soția a xxxx el xxxxx, iar în zilele când era la serviciu, xxxxxx alte persoane - Aniuta Maxim, Marina Maxim și Elena Cricovan.

Reclamantul a indicat că din motivul suspiciunilor ce planau asupra circumstanțelor încheierii contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie xxxx, în special în ceea ce privește prezența la domiciliu a notarului Taisia Culava și autenticitatea semnăturii lui Liubovi Maxim, s-a adresat la Centrul de xxxxx xxxxxxpentru efectuarea xxxxx xxxxx-xxxx xxxx-xxxx, în rezultatul căreia s-a constatat că nu se exclude prezența unei xxxxxx xxxx la Liubovi Maxim la data de xx xxxxxx xxxx, care putea să-i afecteze xxxxxxx și starea fizică a acesteia nu-i putea permite să depună o xxxxx scrisă xxxx în contractul de donație.

Prin hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătoriei Xxxxxxx, sediul central s-a respins acțiunea înaintată de Elena Buga și s-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Vasile Maxim.

S-a declarat nul contractul de donație a imobilului, încheiat între Elena Buga și Liubovi Maxim nr. xxxx din 22 octombrie xxxx și autentificat de notarul Taisia Culava (vol. II, f.d. 95, 104-107).

La 20 iunie 2019, Elena Buga a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 iunie 2019 a Judecătorei Xxxxxxx, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fi admisă, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă.

Prin decizia din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Elena Buga și s-a casat hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătorei Xxxxxxx, sediul central, fiind pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Elena Buga.

S-a dispus evacuarea lui Vasile Maxim și Lidiei Carauș din imobilul, casa de locuit cu nr. cadastral xxxxxxxx.xxx.01, situată în r-nul Xxxxxxx, s. Xxxxxx, str. Xxxxxxx xx, care aparține cu drept de proprietate Elenei Buga, în temeiul contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie xxxx, înregistrat la 05 noiembrie xxxx.

S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Vasile Maxim.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Vasile Maxim și Lidiei Carauș în beneficiul Elenei Buga a taxei de stat în sumă de 100 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1874,31 lei (vol. II, f.d. 209-224).

În motivarea soluției, instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia instanței de fond privind lipsa discernământului donatorului Liubovi Maxim la semnarea contractului de donație din 22 octombrie xxxx, reținând că concluziile expuse în raportul de expertiză din xx aprilie xxxx (vol. II, f.d. 44-56), realizat după xxxxx donatorului, și anume faptul că „conform xxxx xxxxxx Liubovi Maxim nu era xxxx să xxxxxx xxxxx sale la momentul întocmirii contractului de donație, era xxxx de xxxxx de xxxxx și xxxx xxxx a xxxxx xxx, în special xxxxx de prevedere a urmării acțiunilor xxxx, inclusiv prin intermediul actului de donație”.

Colegiul civil a reținut că pe parcursul examinării cauzei în fond au fost anexate mai multe Rapoarte de expertiză judiciară xxxx-xxxx a cet. Liubovi Maxim, însă Rapoartele de expertiză conțin concluzii contradictorii. Or, potrivit art. 158 alin. (6) Cod de procedură civilă, Raportul de expertiză nu este obligatoriu pentru instanța judecătorească și se apreciază conform art.130. Respingerea lui însă trebuie să fie motivată.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că concluziile date în Raportul de expertiză judiciară xxxxx-xxxx și xxxxxx, xxxx-xxxx a cet. Liubovi Maxim din x aprilie xxxx nu are forță probantă, și eronat a fost pusă de instanța de fond la baza temeiniciei pretențiilor din acțiunea reconvențională cu privire la nulitatea contractului de donație din 22 octombrie xxxx. Or, nu a fost demonstrat faptul că xxxxx/donatar, din cauza xxxxx xxxxxxxx a putut fi lipsită de xxxxxx, fapt ce ar fi făcut-o să nu xxxx xxxxx contractului de donație.

La 05 iunie 2020, Vasile Maxim, reprezentat de avocatul Igor Cegan a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate, cu menținerea hotărârii din 06 iunie 2019 a Judecătorei Xxxxxxx, sediul central și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că nu este de a cord cu decizia instanței de apel, deoarece este emisă cu încălcarea normelor de drept material și a fost aplicată legea care nu trebuia aplicată, totodată au fost apreciate arbitrar probele anexate la materialele cauzei.

La 22 iunie 2020, în adresa Elenei Buga și notarului public Raisa Culava a fost expediată copia cererii de recurs depusă de către Vasile Maxim, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. III, f.d. 31).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata și intervenientul accesoriu să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 03 iunie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (vol. II, f.d. 226), însă date despre recepționarea deciziei de către Vasile Maxim la materialele cauzei lipsesc. Totodată, instanța de recurs atestă la 28 mai 2020, Lidia Carauș a recepționat copia deciziei recurate, fapt confirmat prin copia recipisei anexate la materialele cauzei (vol. II, f.d.225).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vasile Maxim, reprezentat de avocatul Igor Cecan, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Maxim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat nu se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv

numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2xxx, parag. 46; *Guelfucci vs Franța*, 3 iulie 2xxx, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Vasile Maxim, reprezentat de avocatul Igor Cegan, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Vasile Maxim.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doeva

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu